

Sygn. akt XXIII Gz 730/22

POSTANOWIENIE

Dnia 12 września 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy i Zamówień Publicznych w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Anna Gałas

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2022 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku **Prezydenta (...) W.**

przy uczestnictwie **Klubu Sportowego (...)**

o rozwiązanie stowarzyszenia i ustanowienie likwidatora

na skutek zażalenia wnioskodawcy

na postanowienie Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 7 czerwca 2021 r., sygn. akt Wa. XIV Ns-Rej.KRS (...)

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie, pozostawiając Sądowi Rejonowemu dla m. st. Warszawy w Warszawie rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

Sędzia Anna Gałas

Sygn. akt XXIII Gz 730/22

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 9 września 2022 r.

Postanowieniem z dnia 7 czerwca 2022 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie w sprawie z wniosku Prezydenta (...) W. w W. przy uczestnictwie Klubu Sportowego (...) w W. postanowił zawiesić postępowanie w sprawie na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiódł wnioskodawca, zaskarżając je w całości. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie:

- art. 36 ust.2 ustawy Prawo o stowarzyszeniach (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2261), tj. błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie poprzez przyjęcie, że na wnioskodawcy jako organie nadzorującym ciąży obowiązek wykazania osoby kandydata na likwidatora stowarzyszenia w przypadku rozwiązania przez sąd;

- art. 177 § 1 pkt 6 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez bezpodstawne przerzucenie na wnioskodawcę obowiązku wskazywania, czy też poszukiwania kandydatów na likwidatora, a w następstwie uznanie, że niewystarczające zdaniem sądu I instancji spełnienie tego obowiązku stanowi przesłankę umożliwiającą nadanie sprawie dalszego biegu, jak również poprzez przyjęcie, że pomimo wskazania przez wnioskodawcę członków ostatniego zarządu Klubu, którzy

mogli wspólnie zostać kandydatami na likwidatorów, co nie wymagało zdaniem wnioskodawcy pozyskania od nich zgody, wnioskodawca nie wykonał zarządzenia sądu w stopniu umożliwiającym nadanie sprawie dalszego biegu.

Mając powyższe na względzie skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się zasadne.

Zaskarżone postanowienie incydentalne, o zawieszeniu postępowania zapadło w sprawie o rozwiązanie stowarzyszenia, w związku z brakiem wykonania przez wnioskodawcę wezwania przez sąd I instancji do wskazania kandydata na likwidatora stowarzyszenia.

Sąd II instancji badając wskazaną przez sąd I instancji, podstawę faktyczną i prawną zawieszenia postępowania, w zakresie zarzutów uznał, że zaskarżone postanowienie zostało wydane z naruszeniem przepisów wskazanych w zażaleniu. Zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach w razie rozwiązania się stowarzyszenia na podstawie własnej uchwały, likwidatorami stowarzyszenia są członkowie jego zarządu, jeżeli statut lub, w razie braku odpowiednich postanowień statutu, uchwała ostatniego walnego zebrania członków (zebrania delegatów) tego stowarzyszenia nie stanowi inaczej. (ust.1) W razie rozwiązania stowarzyszenia przez sąd, zarządza on jego likwidację, wyznaczając likwidatora. (ust.2).

Z powyższego przepisu wynika, że rozwiązanie stowarzyszenia może nastąpić w dwojaki sposób: na podstawie własnej uchwały lub rozwiązania przez sąd. W zależności od sposobu rozwiązania (uchwała zarządu lub orzeczenie sądu) inaczej przedstawia się sytuacja związana z wyznaczeniem osoby likwidatora. W przypadku rozwiązania się stowarzyszenia na podstawie własnej uchwały likwidatorów powinien określać statut. Jeżeli nie zamieszczono w nim odpowiednich postanowień, wskazuje ich uchwała ostatniego walnego zebrania członków (zebrania delegatów). W przypadku natomiast, gdy ani statut, ani uchwała tego nie określają, likwidatorami stowarzyszenia w razie rozwiązania się stowarzyszenia na podstawie własnej uchwały są członkowie jego zarządu. Natomiast w przypadku rozwiązania stowarzyszenia przez sąd i zarządzenia likwidacji to on (sąd) zobligowany jest wyznaczyć likwidatora.

Wskazać również należy na przepis art. 31 ww. ustawy, zgodnie z którym sąd wydaje postanowienie o rozwiązaniu stowarzyszenia na wniosek organu nadzorującego, w przypadku gdy: liczba członków stowarzyszenia jest mniejsza niż liczba członków wymaganych do jego założenia (1), stowarzyszenie nie posiada przewidzianych w ustawie władz i nie ma warunków do ich wyłonienia w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy (2).

Nie ulega wątpliwości, że Prezydent (...) W. jest organem nadzorującym nad stowarzyszeniem, którego dotyczy wniosek o przeprowadzenie postępowania likwidacyjnego. Nie oznacza to jednak, że Prezydent (...) W. ma obowiązek poszukiwania osób, które mogłyby pełnić funkcję likwidatora. W szczególności nie sposób takiego wniosku wywieść z powołanych powyżej przepisów ustawy, które w ocenie Sądu Okręgowego są jednoznacznie i nie budzą najmniejszych wątpliwości. Co więcej, potwierdza to utrwalona linia orzecnicza tutejszego sądu w różnych składach orzekających (sygn.. akt XXIII Gz 282/20, XXIII Gz 35/22, XXIII Gz 328/22).

Zgodnie bowiem z literalnym brzmieniem art. 36 ust. 2 ustawy Prawo o stowarzyszeniach - w razie rozwiązania stowarzyszenia przez sąd, zarządza on jego likwidację, wyznaczając likwidatora. Do obowiązków orzecznich sądu rejestrowego należy jednoczesne wyznaczenie likwidatora, jeżeli oceni, że zachodzą przesłanki do rozwiązania stowarzyszenia.

Wynika stąd, jednocześnie, że niewskazanie osoby likwidatora przez stronę (wraz z oświadczeniem o wyrażeniu zgody na pełnienie tej funkcji), nie może stanowić braku formalnego wniosku, uniemożliwiającego dalsze procedowanie w sprawie, w rozumieniu art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c.

Zakres kompetencji wnioskodawcy jest ograniczony bowiem do złożenia wniosku w tym przedmiocie, a likwidatora wyznacza sąd, po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, po myśli art. 32 ust. 1 ustawy Prawo o stowarzyszeniach (por. postanowienie SN z dnia 29 marca 1982r., IV CZ 44/82).

Uwypuklić również należy, że w niniejszej sprawie wnioskodawca już we wniosku wskazał sądowi I instancji osoby potencjalnych likwidatorów, w tym wchodzące w skład ostatniego zarządu Klubu Sportowego (...), a dalej też na wezwanie podnosząc jednocześnie, że mogłyby one pełnić funkcję likwidatorów – a tym samym wykonał zobowiązanie sądu z dnia 23 lutego 2022 r. Wybór zaś konkretnej osoby z tych wskazanych lub innych leży w wyłącznej kompetencji sądu, którego kolejnym krokiem powinno być podjęcie czynności w kierunku prowadzenia postępowania i rozstrzygnięcia także w tym zakresie, czego to sąd rejestrowy z pewnością nie uczynił.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 kwietnia 2008 r. w sprawie o sygn. akt IV CSK 20/08, wskazał, że wybór określonych osób stanowi dyskrejonalne uprawnienie sądu. Nie oznacza to jednak, że sąd rejestrowy może wskazać osobę, na którą przerzuci ten obowiązek, a w razie jego niedopełnienia zawiesi postępowanie.

W tym świetle postanowienie Sądu Rejonowego zawieszające postępowanie w trybie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. było co najmniej niedopuszczalne, albowiem sąd I instancji w sposób nieuprawniony przerzucił obowiązek ustanowienia likwidatora na wnioskodawcę, a tym samym nie wykonał swojego obowiązku orzeczniczego.

Zgodnie z art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. sąd może zawiesić postępowanie z urzędu jeżeli na skutek braku lub wskazania złego adresu powoda albo niewskazania przez powoda w wyznaczonym terminie adresu pozwanego lub danych pozwalających sądowi na ustalenie numerów, o których mowa w art. 208¹, lub niewykonania przez powoda innych zarządzeń nie można nadać sprawie dalszego biegu.

Powyższy przepis (w tej sprawie w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) odnosi się do wypadków fakultatywnego zawieszania z urzędu postępowania na skutek bezczynności stron. Następuje wówczas tzw. spoczywanie procesu. Zawieszenie postępowania na zasadzie art. 177 § 1 pkt 6 KPC może nastąpić jedynie w razie niewykonania przez powoda zarządzeń przewodniczącego o charakterze formalnym, na skutek czego nie można nadać sprawie dalszego biegu. (Komentarz do art. 177§1 pkt 6 Kodeksu Postępowania Cywilnego, IA red. Góra- Błaszczkowska 2020, wyd.3 /Kaczyński, Legalis). To samo odnosi się do sytuacji, gdy w postępowaniu nieprocesowym, wnioskodawca nie wykonując zarządzeń uniemożliwia nadanie sprawie biegu i jej merytoryczne rozpoznanie.

Generalnie rzecz ujmując, do zawieszenia postępowania we wskazanym powyżej trybie dochodzi w przypadku, gdy to na stronie spoczywają określone obowiązki i strona mimo stosownego wezwania sądu do ich dokonania zaniecha tego obowiązku. Z całą stanowczością podkreślić należy, że w przedmiotowej sprawie taka sytuacja procesowego obowiązku nie miała miejsca. Po pierwsze dlatego, że brak ustawowego obowiązku wnioskodawcy, jakim jest organ nadzorujący, do wskazania kandydata na likwidatora (może to być jedynie formuła propozycji), po drugie ustawodawca określił, że to po stronie sądu rejestrowego spoczywa określony obowiązek (w tym przypadku obowiązek wyznaczenia likwidatora), a po trzecie wnioskodawca uczynił zadość zobowiązaniu sądu pismem z dnia 2 marca 2022 r. Okoliczność, że sąd I instancji nie podzielił stanowiska wnioskodawcy w zakresie wskazania osób mogących pełnić funkcję likwidatora nie oznacza jednocześnie, że ten nie wykonał zobowiązania sądu a tym samym, że ziszczyły się przesłanki z art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. Podkreślić ponownie należy, że to sąd wyznacza likwidatora po spełnieniu przesłanek dotyczących podstaw rozwiązania stowarzyszenia a wnioskodawca, nawet jako organ nadzorujący, nie ma obowiązku wskazać konkretnej osoby likwidatora. Mimo to w niniejszej sprawie wnioskodawca wskazał takie osoby na żądanie sądu, a sąd pomijając swoje obowiązki ustawowej kognicji, zawiesił postępowanie. Zawieszenie postępowania z art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. dotyczy wyłącznie sytuacji, w których aktywność strony uniemożliwia sądowi dalsze procedowanie, a z taką sytuacją nie mamy tu do czynienia, już choćby z uwagi na brzmienie art. art. 36 ust. 2 ustawy Prawo o stowarzyszeniach. W rezultacie naruszenie wskazanych przepisów, obligowało sąd II instancji do uchylenia zaskarżonego postanowienia.

Wobec powyższego, na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 108 k.p.c., Sąd Okregowy orzekł jak na wstępie.

Sędzia Anna Gałas